

v odpor vzaté právní jednání oproti věřiteli prohlášeno bylo bezúčinným« (§ 35), a zároveň musí býti vytknuto, co žalovaný za účelem uspokojení věřitele plniti nebo snášeti má (restituce nebo povolení exekuce). Spor odpůrčí žalobou věřitelovou zahájený přetrhuje se vyhlášením konkursu na jmění dlužníkovu (§ 40), pokud se nejedná jedině o odpůrčí nárok reálného věřitele (§ 45); proces mohou dřívější sporné strany obnoviti toliko za tím účelem, aby se rozhodlo o útratách sporu. Ani po skončeném řízení konkursním nemůže proces tento ve věci hlavní býti obnoven a rovněž nelze po skončení řízení konkursního vůbec k platnosti přivesti odpůrčí nárok, jenž vznikl prve, než na jmění dlužníkovu konkurs byl uvalen (§ 44), a to ani exekucí na základě rozsudku před zahájením konkursu vneseného. Zahájení konkursu má tudíž ve příčině odpůrčího práva jednotlivých věřitelů účinek konsumující. Přibylo-li při o věřitelově odpůrčí žalobě zavedenou jmění do konkursní podstaty, nahrazeny buďte z tohoto jmění odporujícímu věřiteli náklady jím vynaložené (§ 43).

C) Ustanovení společné.

V příčině prozatímních zjišťovacích prostředků sluší nyní srovnati §§ 378 a n. nového exekučního řádu ze dne 27. května 1896 č. 79 ř. z., jenž 1. lednem 1898 vstoupí v život (viz čl. Opatření prozatímní a exekuce zjišťovací). Dle § 46 odp. zák. může též v odpůrčí rozepři průkaz nebezpečnosti býti nahrazen poskytnutím jistoty za případné nároky toho, proti němuž se zjišťovacích prostředků užije. Jako další prostředek zjišťovací uvádí § 46 odst. 2 odp. zák. knihovní poznámku odpůrčí žaloby, za niž žádati sluší u procesního soudu a jež má ten účinek, že výkon rozsudku pak bez ohledu na pozdější změny knihovní provésti lze.

Co se týká formy řízení, dlužno uvést, že na místě řízení stručného (bagatelního) v odpůrčím procesu ve smyslu § 47 odp. zák. nastoupí nyní za platnosti nového soudního řádu řízení pravidelné (čl. II. uvoz. zák. k s. ř. ze dne 1. srpna 1895 č. 112 ř. z.). Ohledně řízení průvodního platí tu již dle odp. zák. (§ 48) zásada volného uvažování prostředků průvodních, jež nyní v novém soudním řádě všeobecně byla přijata.

Konečně v příčině zastavení rozepře odpůrčí dlužno uvést § 50 odp. zák., dle něhož tato z důvodu, že právní čin v odpor vzatý, jeví se býti činem trestuhodným, může býti zastavena jen tenkrát, když trestní vyšetřování již jest zavedeno, a když kromě toho náleží soudce civilního závisí na výroku trestního soudu o vině obžalovaného.

Odpor v řízení trestním.

I. Odpor proti obžalovacímu spisu jest procesuální prostředek obviněného k tomu směřující, aby soud druhé stolice (vrchní zemský soud) rozhodl o příslušnosti soudu ve spisu obžalovacím jmenovaného, před nímž má se konati hlavní líčení, jakož i o přípustnosti obžaloby.

1. Lhůta k podání odporu: Odpor třeba opověděti, nalezá-li se obviněný ve vazbě, ve 24 hodinách od dodání spisu obžalovacího jemu nebo k žádosti jeho jeho obhájci, aneb, byl-li obviněný teprve k návrhu učiněnému ve spise obžalovacím vzat do vazby, od té doby, kdy byl obviněný do vazby dodán a sice u vyšetřujícího soudce, aneb, nemělo-li přípravné vyšetřování místa, u předsedy radní komory. Provésti odpor jest možno buďte protokolárně nebo písemně a to v 8 nejbližších dnech, které, byl-li

spis obžalovací dodán obhájci, od doby dodání počínají běžeti. Zůstal-li obviněný na svobodě, má opověděti odpor v 8 dnech od doby dodání spisu obžalovacího a to buď písemně nebo ústně a jej také provésti (§ 209 tr. ř.). Odpor opozděný aneb opověděný po vzdání se ho budiž soudcem vyšetřujícím (předsedou radní komory) zamítnut, při čemž ovšem stížnost na radní komoru jest možna.

Obviněný může také, aniž by podal odpor proti obžalobě, stěžovati si na vazbu naň vznesenou. Tato stížnost má týž účinek jako odpor; soud II. instance má si také v tomto případě tak počínati, jako kdyby byl podán odpor proti obžalovacímu spisu (§ 210, odst. 4).

2. O podaném odporu rozhoduje sborový soud II. stolice v sezení neveřejném, slyšev prve vrchního státního zástupce. Především má z úřední povinnosti zkoumati, zda se snad nevyskytly ve spise obžalovacím anebo v předcházejícím přípravném řízení formální vady, jež nutno jest odstraniti, by se mohlo rozhodovati o přípustnosti obžaloby. Rovněž má zkoumati, není-li potřebí k lepšímu objasnění stavu věcí dalšího vyhledávání. Nastane-li jeden z těchto případů, jest prozatím obžalovací spis zamítnouti, a náleží nyní na žalobce, aby buďto ve lhůtě 3 dnů (pro státního zástupce není vůbec lhůty propadné) podal opravený spis obžalovací znovu nebo aby učinil v téže lhůtě u soudce vyšetřujícího příslušné návrhy ve příčině doplnění nebo zahájení přípravného vyšetřování, pakli toto ještě předsevzato nebylo. Na základě skončeného vyšetřování, ač-li žalobce neustoupí od dalšího stihání, budiž nový spis obžalovací podán (§ 211 tr. ř.).

Soud II. instance má dále také zkoumati jak věcnou tak i místní příslušnost soudu ve spise obžalovacím udaného a to z povinnosti úřední. Shledá-li, že k hlavnímu líčení jest jiný soud v jeho vlastním obvodě ležící příslušným, rozhodne v té příčině sám a přikáže záležitost, vyhoviv obžalobě, soudu příslušnému. Pokládá-li však příslušnost jiného soudu, v obvodě jiného sborového soudu II. instance ležícího, za odůvodněnou, prohlásí sebe sama nepřislušným a postoupí spisy k dalšímu rozhodnutí příslušnému sborovému soudu II. stolice (212 tr. ř.). Shledá-li soud II. instance, že soud ve spise obžalovacím naznačený není věcně příslušným, rozhodne taktéž v té příčině sám a přikáže věc soudu věcně příslušnému.

3. Ve věci samé má soud na základě podaného odporu buďto obžalobě místa nedáti a řízení zastaviti anebo žalobě místa dáti.

a) Obžalobě se nevyhoví, stojí-li v cestě jeden z těchto důvodů:

α) jestliže skutek obviněnému přičítaný není vůbec činem trestným náležejícím ku příslušnosti soudní. Je-li však takovým, nemá se soud dále pouštěti ve zkoumání právní kvalifikace jeho, má tudíž obžalobě vyhověti i tenkrát, shledá-li právní kvalifikaci činu ve spise obžalovacím vylíčenou nepravdivou. Výjimka nastoupí jen v té případnosti, závisí-li na právní kvalifikaci rozhodnutí o věcné příslušnosti soudu ve spise obžalovacím jmenovaného (plen. roz. kas. dv. z 21. března 1893 č. 1679);

β) nedostává-li se dle uvážení soudu dostatečných příčin, aby obviněný mohl býti pokládán podezřelým skutku jemu za vinu kladeného;

γ) jsou-li tu okolnosti, které trestnost skutku zrušují anebo stihání jeho vylučují, na př. zaražení řízení;

δ) nedostává-li se žádosti dle zákona vyhledávané, neb svolení osob k tomu oprávněných.

Netýká-li se výrok, že obžalobě se nevyhoví, všech článků obžaloby, nařídí soud, že články ty, ve příčině jichž rozhodl, sluší ve spise obžalovacím pominouti. Týká-li se důvod, pro nějž se obžalobě místa nedává, také spoluobžalovaného, který proti obžalobě odporu nepodal, má si soud tak počínati, jakoby i tento takový odpor byl vznesl, tudíž nemá také obžalobě proti spoluobžalovanému místa dáti (§ 213 tr. ř.).

b) Vyhoví-li soud obžalobě, má připojiti ještě rozhodnutí o návrzích, jež snad byly učiněny buďsi ve spise obžalovacím nebo v podaném odporu, totiž: o spojení nebo rozloučení několika žalob, o obeslání svědkův a znalcův.

Mimo to má vrchní soud v každém rozhodnutí učiněném na základě podaných námitek zároveň rozhodnouti o vazbě obviněného, o jeho dodání jinému soudu nebo o jeho propuštění na svobodu a učiniti v tom potřebné opatření (§ 214 tr. ř.). Všecka rozhodnutí vrchního soudu dlužno sice odůvodniti, však jen tou měrou, by ono nepředbíhalo rozhodnutí nalézajícího soudu a věci hlavní (§ 215 tr. ř.).

Proti rozhodnutí o odporu může si dle §§ 216, 217 a 218 odst. 2 tr. ř. stěžovati zmateční stížností na kasační dvůr vrchní státní zástupce, soukromý žalobce a obviněný tenkrát, nebylo-li šetřeno při podání a sdělení obžalovacího spisu zákonných předpisů nebo nebyl-li soud II. stolice příslušným nebo nebyl-li při rozhodování náležitě obsazen aneb účastnil-li se rozhodování soudce zákonem vyloučený anebo právem odmítnutý. Tyto předpisy zrušeny jsou § 8 novelly ze dne 31. prosince 1877 č. 3 ř. z. z r. 1878, zároveň však prohlášeno, že nepřislusnost soudu II. instance, který vyslovil vydání v obžalovanost zmateční stížností proti konečnému nálezu lze ku platnosti přivésti.

S ustanoveními o odporu jest též ve shodě trestní řád pro Bosnu a Hercegovinu (§§ 216—224), odchyluje se však následkem organisace soudní v tom směru, že o námitkách nerozhoduje soud II. instance, nýbrž soud I. instance.

II. Odpor může podati svědek nebo znalec, který k hlavnímu líčení se nedostavil, ač ho obeslání došlo, proti nálezu odsuzujícímu k peněžitě pokutě a k náhradě útrat v 8 dnech od doručení nálezu při soudě, který nález byl učinil. Podaří-li se mu podati plný důkaz o tom, že mu obsílka nebyla řádně dodána, nebo že pro překážku nepředvídanou a neodvratnou mu nebylo možno ke hlavnímu přelíčení přijíti, budiž sprostěn trestu mu přisouzeného. Přisouzený trest neb uložená náhrada nákladů se zmírní, prokáže-li stěžovatel, že trest nebo výše náhrady nesrovnávají se s jeho zaviněním nebo s následky jeho nepřijetí. Byly-li námitky teprve po skončeném hlavním líčení podány, rozhoduje o nich soud I. instance v sezení neveřejném ve shromáždění 3 soudců, z nichžto jeden předsedá. Opravného prostředku proti tomuto rozhodnutí není (§ 243 tr. ř.).

III. Odpor může obžalovaný, v jehož nepřítomnosti hlavní líčení před soudem I. instance nebo před porotou bylo provedeno a rozsudek vydán, podati proti němu ve lhůtě k ohlášení zmateční stížnosti určené u soudu I. stolice. O něm rozhodne soud II. instance slyšev vrchního státního zástupce v sezení neveřejném. Odporu jest místa

dáti, je-li prokázáno, že obžalovaný byl zdržen neodvratnou překážkou, takže se nemohl k hlavnímu líčení dostavit. V tom případě má se nové hlavní líčení ustanoviti a rozsudkem na jeho základě vynesným může se i těžší trest přisouditi obžalovanému nežli rozsudkem prvním. Nepřijde-li však obžalovaný také k tomuto nově nařízenému hlavnímu líčení, budiž toto zastaveno a rozsudek námitkami v odpor vzatý budiž považován za právoplatný. Použije-li obžalovaný zároveň s námitkami některého právního prostředku proti rozsudku nebo použije-li druhá strana právního prostředku, má nejprve soud rozhodující o právním prostředku rozhodnouti o námitkách v sezení neveřejném a má se jen tehdy, byly-li tyto zamítnuty, pustiti do zkoumání prostředku právního (§ 427 tr. ř.).

Také proti trestnímu rozsudku vynesnému okresním soudem v nepřítomnosti obviněného může odsouzený v 8 dnech, od dodání rozsudku počítaje, odpor podati u nalézacího soudu okresního, nebyla-li mu obsílka řádně dodána (čemuž také tak jest, schází-li v obsílce výstraha, že, nepřijde-li obviněný, přece se líčení započne a rozsudek vynese; plen. rozh. kas. dv. ze dne 1. června 1881 č. 344), nebo může-li prokázati, že zdržen byl neodvratnou překážkou. O tomto odporu nalezne okresní soudce, slyšev dříve žalobce. Zavrhne-li ho, je možno obviněnému stěžovati si ve 3 dnech u soudu I. instance, s čímž lze i pro případ zavržení odporu spojití odvolání proti rozsudku. Dá-li se odporu buďsi okresním soudcem buďsi následkem stížnosti u soudu sborového I. instance podané místo, budiž nařízeno nové líčení před soudem okresním. Nedostaví-li se opět obžalovaný k tomuto líčení, má se pokládati odpor za nevznesený a v odpor vzatý rozsudek za právoplatný (§ 478 tr. ř.).

IV. Odpor může podati obviněný proti trestnímu rozkazu (mandatu) naň vynesnému. Viz Řízení mandátní (v právu trestním).

V. Odpor proti rozhodnutí soudu v objektivním řízení ve věcech tiskových viz Řízení objektivní.

VI. Odpor může posléze i porotce podati, který byl odsouzen k pokutě peněžité pro nedostavení se k porotnímu sezení nebo pro neoprávněné vzdání se před jeho skončením, proti nálezu odsuzujícímu v 8 dnech od dodání nálezu toho a to buďsi u soudu porotního anebo, není-li tento pohromadě, u soudu I. stolice, doloživ jej dostatečnými doklady, že mu obsílka nebyla řádně dodána anebo že nepředvídanou a neodvratnou překážkou byl zdržen v dostavení se, anebo že vyřknutý trest nesrovnává se s jeho obmeškáním. Proti rozhodnutí o tom vydanému nemá žádný právní prostředek místa (§ 23 zák. ze dne 23. května 1873 č. 121 ř. z.).

Odpověď (ve sporu).

I. Pojem.

Pnstí-li se kdo ve spor, činí tak zpravidla podáním odpovědi. Tato jest procesným úkonem žalovaného, jímžto brání se tento poprvé oproti matrielnímu nároku žalobnímu a to tím, že žádá buďto úplné, buďto částečné zamítnutí žalobního nároku. V širším smyslu zahrnuje v sobě pojem odpovědi zodpovědění materie'ního nároku žalobního, tedy také to zodpovědění, v němž žalovaný úplně uznání žalobního nároku ku platnosti přivádí. V užším slova smyslu jest odpověď prvním popíráním nároku žalobního.